

**Дегтярєва С.С.**

*студентка;*

**Роменська К.М.**

*кандидат економічних наук, доцент,  
Університет митної справи та фінансів*

## **СИСТЕМА ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ ТА ЇЇ РЕФОРМУВАННЯ**

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку України, значно посилюється роль державних фінансів, оскільки збалансована система державних фінансів та ефективне управління бюджетними ресурсами забезпечують формування сприятливого макроекономічного середовища для активізації підприємницької діяльності, збільшення інвестицій, належного соціального захисту населення.

Розвитку державних фінансів України присвячено праці відомих вітчизняних науковців, а саме В.П. Кудряшова, В.М. Опаріна, А.Г. Вознюк, Карліна М.І., Загороднюка Г.Л., Оболенського О.Ю., Базилевича В.Д. та Баластрик Л.О.

Головною складовою державних фінансів є Державний бюджет України, який являє собою фінансовий план, у якому відображаються процеси формування та використання фінансових ресурсів, на підставі якого здійснюється розпис доходів і видатків держави або її адміністративно-територіальної одиниці на визначений строк.

Бюджет держави впливає на всі процеси, які відбуваються у соціальній та економічній сферах суспільства, тому актуальним є дослідження доходів державного бюджету.

Проаналізуємо доходну частину Державного бюджету України за 2012–2016 рр.

Таблиця 1

### **Доходи Державного бюджету України у 2012–2016 рр.**

Доходи	Роки					2016 рік проти 2015 року	
	2012	2013	2014	2015	2016	Абсолютний приріст, млрд.грн	Темп приросту, %
Державний бюджет (без урахування міжбюджетних трансфертів), млрд. грн, у т. ч.:							
	344,7	337,6	354,8	531,5	612,1	80,6	15,2
- загальний фонд	288,5	290,1	308,7	501,1	571,6	70,5	14,1
- спеціальний фонд	56,2	47,5	46,1	30,4	40,5	10,1	33,2

*Джерело: складено автором на основі [1; 2; 3]*

Варто зазначити, що спостерігається чітка тенденція зростання доходів протягом 2014–2016 рр. Наприклад, у 2014 р. доходи зросли, порівняно з 2013 р. на 17,2 млрд. грн., проте важливо зазначити, що в умовах економічного спаду зростання доходів державного бюджету забезпечено за рахунок девальвації гривні та внесення в 2014 р. за ініціативою уряду змін до податкового законодавства, підвищення ставок деяких податків [1].

Як можна побачити із табл. 1, то доходи державного бюджету у 2015 р. збільшилися, порівняно з 2014 р. на 176,7 млрд. грн. і становили 531,5 млрд. грн. Варто відмітити, що у 2015 р. виконання бюджету відбувалося за несприятливих внутрішніх і зовнішніх економічних та політичних умов. До таких умов можна віднести: зниження купівельної спроможності населення, падіння світових цін на сировинну продукцію (метал, руди, олійні та зернові культури), скорочення кредитування економіки, військових дій на сході країни, а також погіршення торговельних відносин з Російською Федерацією, що призвело до скорочення обсягів виробництва [2].

У 2016 р. необхідно вказати, що фінансування державного бюджету, зокрема покриття дефіциту, погашення державного боргу здійснювалося переважно за рахунок державних запозичень. Несприятливий інвестиційний клімат в країні, зниження світових цін на сировинні товари, скорочення кредитування економіки і погіршення розвитку світової економіки створюють додаткові ризики недосягнення економічного країни [3].

Таким чином, розглянувши систему державних фінансів на сучасному етапі варто відмітити, що вона характеризується суттєвими недоліками, які погіршують соціально-економічне становище держави та створюють бар'єри для економічного зростання. А саме, неефективність механізмів розподілу та витрачання бюджетних коштів призводить до недофінансування важливих державних завдань, надмірний обсяг видатків та нераціональна боргова політика, надмірна фіскальна функція податкової системи, порушення принципу соціальної справедливості в сфері оподаткування, непрозора практика державних закупок товарів та послуг, деструктивна боргова політика [4].

### **Список використаних джерел:**

1. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2014 рік / [Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін.]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження», USAID. – К., 2015. – 77 с.
2. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2015 рік / [Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін.]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження», USAID. – К., 2016. – 80 с.
3. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2016 рік / [Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін.]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження», USAID. – К., 2017. – 92 с.
4. Молдован О. О. Стратегія реформування системи державних фінансів України: завдання, пріоритети, механізми: аналіт. доп. / О. О. Молдован. – К.: НІСД, 2014. – 48 с.